

De jove a adult

Enciclopedia.cat diu que Emili Teixidor ha escrit la narració per a adults *Frederic, Frederic, Frederic*. No, és un llibre juvenil. Forma part del catàleg de Cruïlla, editorial dedicada al llibre infantil i juvenil.

Un món sense fi

La *Vanguardia* manté ben viu el menyspreu per les traduccions catalanes. Secció Cultura. 23 de juny. L'oferta editorial del moment. Intent d'esmentar l'edició catalana de cada títol, fins que arriba Ken Follet: amaguen que Ed. 62 ha publicat *Un món sense fi*. Dia 26 de juny. Notifiquen que Grijalbo ha publicat *El poder en la sombra*, de Robert Harris. Desconeixen que Ed. 62 ha publicat *El poder a l'ombra*, de Robert Harris.

Butxaca esparracada

Labutxaca manté que Joseph de Maistre va néixer l'any 1774, en deixar intacta la nota 14 de l'edició d'*El roig i el negre* que ha reeditat, la de la "Biblioteca Pompeu Fabra", nota signada pel traductor, Ferran Toutain. Joseph de Maistre va néixer el 1753.

Exemple desplaçat

Fabra deia que exacció, l'acció d'exigir impostos, tributs i multes, s'usa especialment –segona accepció– en sentit negatiu: indica un cobrament injust per abús de poder. Els artesans del DIEC van voler posar un exemple que il·lustrés la segona accepció i, un cop més, van exhibir la seva conflictiva relació amb la llengua: "exacció il·legal". Si s'usa en el sentit d'injust, l'adjectiu hi sobra. L'exemple encaixaria, això sí, en la primera accepció, com fa el GD62, que, a més, amb bon criteri, elimina la segona, sospitosa. També ha resolt perfectament el cas la GEC, en recordar que "exacció il·legal" és un delictes recollit pel dret penal, sense dir que el mot s'usa, sol, en sentit negatiu. El DIEC2 –cal dir-ho?– manté l'exemple dins la segona accepció.

Apareix la biografia política de Daniel Cardona, el primer gran líder de l'independentisme

Els historiadors deien que Daniel Cardona (Barcelona, 1890 - Sant Just Desvern, 1943), el màxim dirigent del primer moviment independentista català, era una de les figures més mal conegudes del nacionalisme radical. Això canviarà amb l'aparició del llibre *Daniel Cardona i Civit (1890-1943). Una biografia política*, que Fermí Rubiralta i Casas (l'Hospitalet de Llobregat, 1959) publica a l'editorial Afers. L'autor, llicenciat en història contemporània i doctor en ciència política, és especialista en l'independentisme català i ja té diversos treballs publicats, com una història sobre els orígens del PSAN i una biografia política de Joan Cornudella.

Cardona va encapçalar el moviment independentista radical. Tenia molta anomenada com a activista i polític local, perquè exercí honestament el càrrec de batlle de Sant Just Desvern, durant tota la República.

Va fundar Estat Català, Bandera Negra, Nosaltres Sols! i el Front Nacional de Catalunya. Va oposar-se a Macià perquè el considerava poc nacionalista. I va defensar la lluita armada. Segons l'historiador, va fornir el separatisme d'una estratègia basada en el model irlandès, gràcies a la qual va superar l'estadi culturalista i es va transformar en un espai polític i ideològic.

Amb el pseudònim *Vibrant*, va destacar com a agitador periodístic i, a més, va ser el màxim encarregat de l'oficina de redacció i propaganda d'Estat Català i de la Unió Catalanista. Amb opuscles com el *Catecisme patriòtic* o el *Manual del legionari*, va arrodonir el seu paper de principal publicista del separatisme. També va repartir fulls volanders. Els que va fer contra els borbons van popularitzar el lema "Per la Pàtria i la Llibertat".

Consciència moral del catalanisme, i darrer reducte del nacionalisme ferm i intransigent, va ser l'únic líder nacionalista que no va demanar el vot afirmatiu per a l'Estatut. Amb una actitud més pròpia d'un soldat que no pas d'un

dirigent, va passar de denunciar la dictadura de Primo i la monarquia, a atacar no tan sols la Lliga, sinó també Acció Catalana, Esquerra Republicana i, fins i tot, Estat Català, per haver-se allunyat del "veritable patriotisme". Però la seva figura presentava aspectes que el feien polèmic o contradictori: era admirat com a persona i com a polític honest, però, alhora, escarnit per il·lús i somniador; i era molt escoltat i popular, per la seva ingent tasca de publicista i activista, però molt poc seguit.

La colla de seguidors era reduïda. Un d'ells, Lluís Escaler i Espunyes, no va voler acompanyar Cardona a l'exili perquè va confiar en les paraules de Franco, segons el qual els que no s'haguessin embrutat les mans de sang podien estar tranquils, i va ser afusellat al Camp de la Bota el dia de Sant Jordi del 1939. Detalls de la seva vida i la seva mort –el documentat article "Lluís Escaler, morir per Catalunya", de Josep Espunyes, publicat al darrer número de la revista *Lo Banyut*, de l'Alt Urgell– complementen la biografia de Cardona i la història del nacionalisme radical.

Daniel Cardona i Civit, l'any 1921. La fotografia il·lustra la coberta del llibre de Fermí Rubiralta.

Lluís Bonada